

	Binnenland	Goedkoop	Gewone
1 jaar	104,00 fr.	165,00 fr.	250,00 fr.
6 maanden	53,00 fr.	83,00 fr.	130,00 fr.
3 maanden	27,00 fr.	42,00 fr.	70,00 fr.

VOOR FRANKRIJK EN HET GROOT HERTOOGDOM LUXEMBURG: SPECIALE TARIEVEN
POSTCHECKREKENING • HET LICHT • 56733

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij

«Als de fascistische dictators teekens van vrede maken met den olifant, volgt op den voet de aanduiding, dat die symbolische twijg in een woud van enkele miljoenen bajonetten groeit»...
Rudolf Breitscheid.

DE ERNST VAN DEN INTERNATIONALEN TOESTAND

mag niet verdoezeld worden
Het wordt hoog tijd alarm te blazen

door Rudolf Breitscheid

Niemand kan de fascistische dictatoren het verrijken toestaan, hun ideeën en hun plannen onder stoelen en banken te schuiven. Ze hebben de gewoonte hun doeleinden bekend te maken, en alleen hopeloos naïef zijn, die de verrijking van de fascistische dictatoren niet als een teken van hun verrijking beschouwen.

Nemen wij de rede door Mussolini te Milaan uitgesproken. Breed kringen zijn verbaasd of doen alsof zij verbaasd waren over de onbeschaamde, waarmee hij de buiten Italië weerspiegelende beschouwingen aangaande den oorlog bekijkt. Alsof ooit iemand bij den Duce andere plannen zou hebben durven veronderstellen, als deze die hij had bekend gemaakt. Dat hij de algemeene ontwapening voor een flauwe grap houdt, was even gekend als zijn van de hand wijzen der gedachte van kollektieve veiligheid, en van den onverbreken vrede, en er was niemand die den minsten twijfel koesteren kon, inzake zijn houding voor den Volkenbond, zoals reeds lang voor het Aabissijnisch konflikt was vastgesteld. Maar er werd een struisvogel-politiek gedreven. Men stak zijn hoofd in het zand. Men wilde niet zien en niet hooren, dan moesten de staatsleiders maatregelen treffen, die ze nog zo lang mogelijk willen vernemen, en dan moeten ze eerst en vooral later te kennen geven, dat sommige bespreppen die ze in de praktijk stelden, niet meer in overeenstemming waren met de eche verhouding.

Laten we het openlijk bekennen: Mussolini heeft gelijk, als hij den spot drijft met de algemeene ontwapening, de kollektieve veiligheid en den Volkenbond. Niet alsof de ideeën waren te verwerpen, want heden zijn het alleen ideeën. De Volkenbond leidt een bekommingsvol schadeloos leven, de kollektieve veiligheid is niet te verwachten, heel eenvoudig omdat de kollektieve veiligheid niet te verwachten is, en daarom is voor het ogenblik de algemeene ontwapening ook niets anders dan een mooie droom.

(Zie vervolg blz. 2)

Het militaire vraagstuk, het V.N.V., Rex en... de h. Sap

Wij hebben gisteren aangevoerd dat het monsterverbond V.N.V.-Rex-Sap niets onverlet zal laten om te beletten, dat de huidige geveersterdeheid het militair vraagstuk zou regelen. 't Is de groote kans waarop ze gerekend hebben. De behandeling ervan hebben zij met ongeduld afgewacht als de beste gelegenheid om de regering van Zoeland te doen vallen en dan — op zijn Duitsch — naar ontbindingen, nieuwe verkiezingen en andere politieke beroeringen te gaan me: de hoop daaruit een fascistische diktatuur te doen groeien. En zou zij niet zijn die de militaire kwestie zou oplossen? Wij zijn ervan overtuigd, dat de overgrote meerderheid van het volk met ons zegt: Dat nooit!

Als men de Standaard bekijkt is het niet moeilijk vast te stellen wat het blad van den heer Sap NIET wil. Wat echter ZIJN systeem van organisatie der landverdediging is, kon men niet ontwaaren. En de h. Sap weet het overigens zelf niet. Er is slechts iets dat hij weet en dat is dat hij geen minister is. Die gedachte vervolgt hem, maakt hem ziek. Al het gepraat van de Standaard rond de militaire kwestie evenals rond de Vlaamse kwestie heeft geen andere beteekenis. Geef den h. Sap een portefeuille in om het even welke regering en de Standaard wordt braaf goevernementeel.

't Is door de kleinzielige ambitie dat een deel der katholieke Vlaamse opinie zich laat vergiftigen. 't Is ellendig, maar 't is zoo. Moest de h. Sap de meerderheid der aandeelen van de Standaard niet bezitten, er zou zelfs met hem geen rekening gehouden worden. De manne: van het V.N.V. weten niet goed waar zij het hebben sedert hun verbond met Rex. Tot hiertoe hingen zij de anti-militaristen uit en zij leven nu onder hetzelfde dak met dezen, die militarist en patriotisme moeten zijn om hun klanteel niet te verliezen.

Als de koning zijn onafhankelijke verklaring heeft afgegeven, hebben de Vlaamse Nationalisten gansch het Vlaamse land door effiches aan de muren laten hangen, waarop men lezen kon: «DE KONING GEEFT ONS GELIJK...»

Die politieke kinderen waren daarin zoo impulsief als in hun verbond met Rex. Want wat zei de gewone man in de straat als hij dat las? Hij zei: Als de koning gelijk geeft aan Staf De Clercq, dan geeft de «Leider» gelijk aan den koning en dan moeten zijn onderdanen in het parlement het militair ontwerp stemmen. Dat is, wel te verstaan, een logiek welke de Vlaamse Nationalisten niet verstaan.

«Los van Frankrijk!» roepen zij en zij weten zelf wel dat de knoop van het probleem daar niet ligt. Er is om zoo te zeggen niemand die België in afhankelijkheid wenscht te zien leven van Frankrijk of van het even welke mogendheid. Hun uitroep beekent in feite: TEEN FRANKRIJK! En dezelfde die «Los van Frankrijk!» schreeuven zouden stilzitten zwijgen moest ons land bereid zijn zijn lo' aan dat van Duitschland te koppelen.

Daarin blijken zij het trouwen volledig eens te zijn met hun Rexistische bondgenooten, met wie zij den bekrompen politieke haat en den onzinnigen fascistischen avonturiersgeest deelen. Het is inderdaad interessant vast te stellen, dat de Rexisten en de Vlaamse Nationalisten, die zich zoo heftig tegen de kollektieve veiligheid verzetten en reeds den Volkenbond volledig bij het oud ijer hebben

ben geworpen, ABSOLUUT NIET TEGEN EEN SOORT FASCISTISCHE KOLLEKTIEVE VEILIGHEID GEKANT ZIJN.

In het Fransch weekblad MARIANNE van 28 Oktober l.l. is een interview met Degrelle verschenen. En wat zei deze kandidaat-führer zonder baard:

«Frankrijk zal eindigen met er zich rekenschap van te geven, dat het zijn politiek niet kan voortzetten. WANT HET ZAL WELDR AOMINGELD ZIJN DOOR LANDE DIE EEN ANDERE IDEOLOGIE DAN DE ZIJNE HEBBEN. ITALIE, DUITSCHLAND, SPANJE, ER ONTBRAK ALLEEN NOG BELGIE O.I. DEN CIRKEL TE SLUITEN.

EN IK BEN HET DIE HEM SLUITEN ZAL!...

Die verklaring, waarvan wij de bijzonderste deelen onderlijnd hebben, laat aan duidelijkheid niets te wenschen over. Het «los van Frankrijk!» wordt een «vast aan Duitschland!» om, met de hulp van de andere fascistische mogendheden, de grootste democratische mogendheid op het vasteland te vervuilen.

Wij kunnen daarmede dit artikel sluiten.

Met de regeling van het militair probleem is in ons land het belang der democratie verbonden aan onze nationale onafhankelijkheid.

Deze, welke ons wordt voorgesteld, is ongetwijfeld niet 't ideaal. Het is niet de oplossing welke een socialistische regering zou hebben geacht. Maar we hebben geen socialistische regering. We hebben een nationale regering en er is in de huidige omstandigheden geen andere mogelijk.

De kommunist Edgar André door de Hitlerbeulen omgebracht TE HAMBURG TERECHTGESTELD

EDGAR ANDRÉ

Naar het Deutsches Nachrichtenbüro uit Berlijn mededeelt is de bekende kommunist Edgar André, op 17 JANUARI 1893 geboren en zoals gemeld door de strafrechtbank te Hamburg op 10 JULI 1935 ter dood veroordeeld, zoogezegd onder beschuldiging van moord, moordpoging, gewapend opstand en samenzwering, te Hamburg op 4 November terechtgesteld.

De talrijke genadeverzoeken, zoowel van Belgische zijde als uit den vreemde, om de doodstraf om te zetten in gevangenisstraf, werden, zooals men lezen kan, niet in aanmerking genomen.

DE KATHOLIEKE KONCENTRATIE in het teeken van Rex Haar brooze gronden

De Standaard heeft een lange motie openbaar gemaakt van de Vereniging der katholieke groepen van Poperinge, Boerenbond, Kristien Middestand, Kristien Werkersverbond. Daarin wordt opgekommen voor een concentratie van de katholieke Vlaamse krachten: Katholieke Vlaamse Volkspartij, Vlaamse Nationalisten en Vlaamse Rexisten.

Het suik is belangwekkend genoeg, omdat men er allerdrukkelijkst in ziet hoezeer deze concentratie in het teken geplaatst zou zijn gesteld, dat zij er kwam, van de coalitie van V.N.V. en Rex. En tevens, hoe broos haar grondslagen zouden zijn, in de veronderstelling, dat de Kristiene Werkliedenorganisatie in haar sociaal streven volhardt.

De motie begint met een verklaring, dat er een eenheid van programma over de heele lijn bestaat tusschen de genoemde drie partijgroeperingen, en wel op de basis van de sociale encyclieken «Rerum Novarum» en «Quadragesimo Anno».

Laten wij er onmiddellijk op wijzen, dat er op de hoofdzaakelijke en economische punten zeer uiteenlopende interpretaties zijn van deze encyclieken. Het zou anders niet mogelijk zijn dat b.v. de hervormingen van het autoritaire bewind in Oostenrijk door sommige katholieken worden afgewezen en door anderen worden verdedigd op grond van dezelfde Encyclieken. Een beroep op die Encyclieken, zonder

nadere toelichting hoe men ze opvat, zegt derhalve nog niets.

Evenmin zegt het iets, dat drie katholieke partijgroeperingen akkoord zouden gaan over een federatieve omvorming van den Belgischen staat. Dat is al zeer zeker niet het geval voor de Katholieke Vlaamse Volkspartij, en evenmin voor Rex.

We hebben hier al herhaaldelijk genoeg betoogd, hoe weinig zeggend dat begrip van federalisme wordt, wanneer men het niet nader bepaalt. Er is desijds door de Vlaamse nationalisten een «federal staats» als voorstel tot grondwetsherziening ingediend. Men zou graag vernemen, of men de federatieve omvorming van den Staat in die lijn, welke er eene is van scheiding in de wetgevende, de uitvoerende en de rechtelijke macht, met behoud van zekere eenheidsaanslaggenheden: buitenlandsche zaken, nationale verdediging en economische politiek, wil houden. Wat men daarvoor vernemen heeft, wijst er in elk geval op, dat men de Brusselsche agglomeratie, een apart staats wil verleen. Men zou ook daarover graag meer vernemen. Wat men al zeggen kan is, dat de Vlaamse nationalisten hier een harden dobber zullen hebben, indien zij hun leuze «Brussel Vlaamse grond» met een dergelijke drijvende verdeling van België willen gestand doen.

(Zie vervolg blz. 2)

AMERIKANEN TE PARIJS

De Amerikaanse kolonie van Parijs, viert in een bekende bar in het centrum der Fransche hoofdstad, waar gewoonlijk de niet-drooge Amerikanen saamkomen, op feestdrijftige wijze de verkiezing van president Roosevelt.

Ruim 25 miljoen Amerikanen brachten hun stem uit op Roosevelt

Overall is de indruk gunstig... uitgenomen te Berlijn

NOBELPRIJS VOOR GENEESKUNDE

Prof. Otto Loewi, van Weenen, werd, zoals we melden, den Nobelprijs voor geneeskunde werd toegekend.

Volgens de laatste uitslagen hebben 45 staten zich voor Roosevelt en 2 (Maine en Vermont) voor Landon uitgesproken.

In het kiescollege zijn er 523 stemmen voor Roosevelt, en 8 voor Landon. Waarschijnlijk zal bij de volkstelling het noot bereikte totaal van 25 miljoen stemmen op naam van Roosevelt uitgebracht zijn.

In den Senaat beschikken de democraten, totnogtoe over 71 zetels, de republikeinen over 17, de labourpartij over 2, de progressisten over 1. Vier uitslagen zijn nog niet bekend. In den vorigen Senaat zetelden 79 democraten.

In de Kamer beschikken de democraten over 316 zetels, de republikeinen over 87, de progressisten over 6, de labourpartij over 3. Er zijn nog 23 uitslagen onbekend.

In de vorige Kamer hadden de democraten 308 zetels.

HITLER-DUITSCHLAND MISNOEGD

Alle Londense bladen verheugen zich in den triomf van Roosevelt die volgens de meesten van een groote betekenis kan zijn voor de ontwikkeling van den internationalen toestand.

De Fransche pers licht eveneens de schitterende overwinning van Roosevelt toe.

Te Berlijn leest men intereedeet het grootste voorbehoud aan den dag. Alhoewel de nazi-bladen nog geen bevel gekregen hebben om over den uitslag der verkiezingen te schrijven, toont men zich in politieke kringen uiterst misnoegd.

Hetgeen niet verwonderend is wanneer men bedenkt, dat Landon de officiële kandidaat was van de Duitsch-Amerikaansche Hitlerianen!

De rebellen op 7 km. van Madrid!

Heftige besprekingen in de niet-inmengingskommissie

GEVAARLIJKE LEKTUUR!

Op een openbare plaats te Oviedo, laten de rebellen-chefs elken ochtend de dagbladen verbranden, die door een regeringsvliegtuig, komend uit Madrid, over de stad geworpen worden. Aldus wordt de bevolking totaal onwetend gehouden van den toestand in het land, evengoed als van de fascistische doeleinden door de rebellen-troepen nagestreefd.

VOORUITGANG DER REGERINGSTROEPEN IN DEN SEKTOR VAN TARDIENTE

In den sektor van Tardiente zijn de regeringstroepen aanzienlijk vooruitgewerkt. Belangrijke stellingen werden ingenomen.

De verbanding tusschen de troepen van den sektor van Tardiente en deze van den middensektor werd bereikt.

Een aanval der rebellen werd met zware verliezen afgeslagen.

BURGOS MELDT...

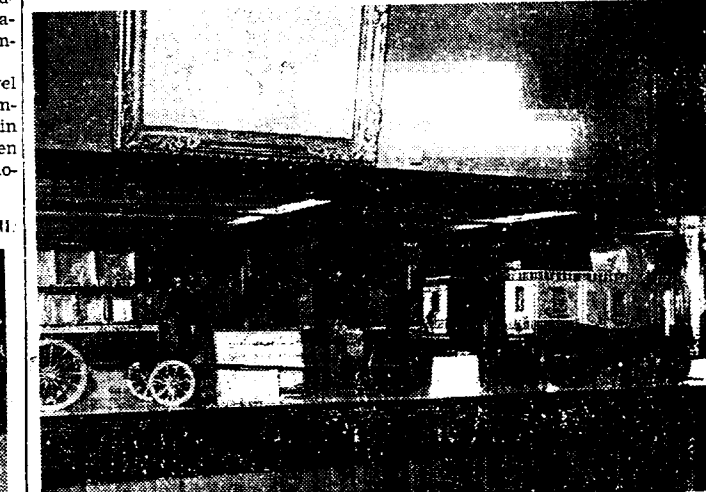
De nationalistische voorhoede heeft Getafe, Leganes en Alcorcon bezet, en bevindt zich op 7 km. van Madrid.

Generaal Ascensio verklaarde, terwijl hij van Al Carcon het panorama van Madrid overschouwde: «Weltra zullen wij enkele goed-geplaatste grachten naar het centrum van de hoofdstad schieten. Daarover zullen zij dan aan hun militair den uitleg moeten verstrekken dien zij vinden.» (1)

In den loop van de gevechten moest de vijand vier tanks achterlaten. Drie werden door de artillerie buiten gevecht gesteld.

De rooden hadden op 44n punt 30 vechtwagens en 5.000 militairen saamgetrokken.

(Zie vervolg blz. 3)

HET POSTMUSEUM

Een heekje van het postmuseum, dat, zooals we reeds meldten, morgen te Brussel geopend wordt. In een toonkast ziet men enkele modellen van oude Belgische postkisten. Boven de kast bemerkt men een zicht van de stad Brugge, dat volledig uit geplakte postzegels is saamgesteld.

DE GEHEIMZINNIGE MOORD TE MECHELEN

De vermoedelijke dader op de vlucht

Er is dus een tweede lijkschouwing gedaan door de heeren wetsoekers Louveaux en Loncin. Aan het gerecht maakten zij volgende besluiten over:

«De dood van den 18-jarigen Philémon Lion werd door verzuiging veroorzaakt zonder te kunnen vaststellen of deze door derden of door zelfmoord werd gepleegd.

Het piegen van zelfmoord zou uit het reeds gedane onderzoek als van zelf uitgeschakeld worden en wegvallen.

Op een ernstig spoor werd de politie gebracht door een gegeven signalement van een persoon, die voor haar geen onbekende was. Van dien stonde af ontstonden er vermoedens en werd deze, de genaamde Jaak Verlinden, 39 jaar oud, ongetrouwd, geboren te Mechelen, opgespoord om nader onderhoord te worden.

Zijn spoor werd gevonden. Hij verblijf als knecht in een onderwijsgeestacht der stad. In dit geestacht was hij meermalen geweest om voedselondersteuning tot hij vóór een vijftal weken zich als knecht aldaar liet aannemen: In het geestacht gingen de gerechtelijke agenten op inlichtingen uit. Ze vernamen van den portier, dat Jaak Verlinden aldaar in dienst was. Op de vraag of Verlinden verleden zondagmiddag was uitgegaan, kon de portier niet met zekerheid antwoorden en ging daaromtrent om inlichtingen bij het andere personeel.

Het antwoord luidde bevestigend: hij was uitgegaan rond 1 uur, en was nogal vroeg, denkelijk rond 6 uur des avonds, terug binnen.

De plaats waar 't lijk van den knaap werd gevonden, zal Verlinden niet onbekend zijn, alsook de omgeving. Langen tijd heeft hij gewerkt in de Polderstraat, bij twee handelaars in brandhout. Voor dat hij een distal logementhuizen had betrokken in den Heembeemd en Zeelstraat, woonde hij en stond ingeschreven in het kosthuis der de Stasartstraat, 82, hetzelfde huis waar het gezin Lion op kwartier woonde.

Hij verbleef al te den Lion er wonen kwam, die er nu al enkele jaren woont. Rond Juli 1935, is hij er gaan verhuizen, zodat hij heel goed den kleinen Philémon en diens ouders in hun doen en laten kende, en ook wist dat de jongen, die hem ook goed kende, nog al reëlmattig naar de cinema ging.

Tenslotte zou het ten stilte bewezen zijn dat hij dien bewusten avond insgelijks in de cinema is geweest.

Deze gegevens noopten de agenten tot een nader bepalen van zes tijdsgebruik, en zij vroegen Verlinden te mogen ondervragen.

De portier ging Verlinden opzoeken, die in zijn witte vest aan den tafeldienst was.

Van zoo gauw hij de personen, die hem ontboden hadden in de spreekkamer, kon zien, en in hen de agenten herkende, met wien hij al vroeger voor andere feiten had te verantwoorden gehad, sloeg hij op den loop.

Vooraleer de agenten en de portier het vermoeden konden dat de knaap op de vlucht zou slaan, had deze een merklijken voorsprong, en kon hij hun nog ontsnappen.

De plaats waar 't lijk van den knaap werd gevonden, zal Verlinden niet onbekend zijn, alsook de omgeving. Langen tijd heeft hij gewerkt in de Polderstraat, bij twee handelaars in brandhout. Voor dat hij een distal logementhuizen had betrokken in den Heembeemd en Zeelstraat, woonde hij en stond ingeschreven in het kosthuis der de Stasartstraat, 82, hetzelfde huis waar het gezin Lion op kwartier woonde.

Hij verbleef al te den Lion er wonen kwam, die er nu al enkele jaren woont. Rond Juli 1935, is hij er gaan verhuizen, zodat hij heel goed den kleinen Philémon en diens ouders in hun doen en laten kende, en ook wist dat de jongen, die hem ook goed kende, nog al reëlmattig naar de cinema ging.

Tenslotte zou het ten stilte bewezen zijn dat hij dien bewusten avond insgelijks in de cinema is geweest.

De plaats waar 't lijk van den knaap werd gevonden, zal Verlinden niet onbekend zijn, alsook de omgeving. Langen tijd heeft hij gewerkt in de Polderstraat, bij twee handelaars in brandhout. Voor dat hij een distal logementhuizen had betrokken in den Heembeemd en Zeelstraat, woonde hij en stond ingeschreven in het kosthuis der de Stasartstraat, 82, hetzelfde huis waar het gezin Lion op kwartier woonde.

Hij verbleef al te den Lion er wonen kwam, die er nu al enkele jaren woont. Rond Juli 1935, is hij er gaan verhuizen, zodat hij heel goed den kleinen Philémon en diens ouders in hun doen en laten kende, en ook wist dat de jongen, die hem ook goed kende, nog al reëlmattig naar de cinema ging.

Tenslotte zou het ten stilte bewezen zijn dat hij dien bewusten avond insgelijks in de cinema is geweest.

De plaats waar 't lijk van den knaap werd gevonden, zal Verlinden niet onbekend zijn, alsook de omgeving. Langen tijd heeft hij gewerkt in de Polderstraat, bij twee handelaars in brandhout. Voor dat hij een distal logementhuizen had betrokken in den Heembeemd en Zeelstraat, woonde hij en stond ingeschreven in het kosthuis der de Stasartstraat, 82, hetzelfde huis waar het gezin Lion op kwartier woonde.

100

Het filmleven

NIEUWE FILMS

MARLENE DIETRICH

FILMTIJDSCRIFTEN

DE GROOTE ZIEGFELD DE ROEP DER STILTE ONDER TWEE VLAGGEN

William Powell (rechts) in de titelrol van «De groote Ziegfeld»

Het eerste grootscheepsch film-spektakel van het seizoen: «De Groote Ziegfeld», de legendarisch geworden koning der groote Amerikaanse Broadway-revues. In Europa weinig bekend, genoot Florenz Ziegfeld daarentegen in de nieuwe wereld een niet te ontkennen vermaardheid. Hij was de ondernemer van de eerste groote «music-hall»-spektakels, de deskundige entreeur van talrijke girls die hij volgens sindsdien gestandaardiseerde schoonheidsvereisten wist te kiezen. Ziegfeld is de auteur van het zoogenaamde systeem der eindeloze wetteltrappen welke ook nu nog bij voorkeur in de grootscheepsche spektakels als gepend decoratief element aangewend. De film «De Groote Ziegfeld» van Robert Z. Leonard blijkt een apologie te zijn van het leven en streven van dezen uiterst bedrijvig, roekeloos spektakel-regisseur. Het scenario is wel is waar niet de getrouwe weergave van Ziegfeld's feitelijke leven, evenwel een romancerende die het personage in een geur van naïeve vereering zet. Het liefde-leven van dezen animator der Music-Hall heeft een vrij groot aandeel in deze film. Tijdens een reis in Frankrijk verspeelt hij gansch zijn bezit, Monte-Carlo, doch leert in ditzelfde land een Music-Hall-actrice kennen, Anna Held, die later de groote vedette van zijn Broadway-revue zal worden en die tevens zijn vrouw zal zijn. Niet voor altijd echter, want zijn omgang met de beruchte girls wekt bij Anna Held gevoelens van jaloezie, welke de scheiding voor gevolg hebben. Ziegfeld's tweede vrouw was Billie Burke, die hem tot den dood heeft bijgestaan, en in tijden van zieligen nood — toen Ziegfeld totaal geruïneerd was — zelf als vertolkster optrok om in hun dagelijksch onderhoud te voorzien.

Ziegfeld ontdekte de thans befaamde film-vedetten Eddie Cantor, W. C. Fields en Will Rogers. De film is Ziegfeld's grootste vijand geweest, want zij heeft al zijn «sterren» weggekaapt. Nu wordt zijn nagedachtenis in een groote geromanceerde show-film vastgelegd.

Clauette Colbert en Victor Mac Laglan in «Onder twee vlaggen»

De film zet in met het vertoon van Ziegfeld's begin als spektakel-leider op de voor van Chicago, waar hij door krachten van Sandow lanceert, echter zonder eenigen bijval. Pas daarna ontdekt Ziegfeld het «sex» open u» van het sensationeel spektakel: «de sex»-appeal. Hij stelt zijn krachten voor als een mirakel van mannelijke schoonheid, de nieuwe Adonis. Aldus open zich een ruime horizon voor den grooten Ziegfeld, die in de moeilijkste omstandigheden van zijn bewogen carrière steeds met goed gevolg beroep kan doen op de hulp van zijn grappigen, sympathieken vriend Billings. Na deze inleiding, waarin de atmosfeer van den aanvang der XXe eeuw op zeer geslaagde wijze wordt opgeroepen, volgt de op- en neergang van den «held» der moderne Amerikaanse revue.

Het lijdt geen twijfel dat «De Groote Ziegfeld» over den oceaan enthousiast onthaald wordt: daar leven nog frissche herinneringen aan Ziegfeld, die onzent wekt de figuur van Ziegfeld minder belangstelling dan het filmspektakel van Robert Z. Leonard, waarvan dient getuigt dat het, wat de show-tooneelen betreft, de beste fragmenten uit «The Goldiggers» en «Voetlichtparade» evenaart. De verbluffende ballettooneelen op het verrukkelijk decoratief draaitoneel zijn van aard om de liefhebbers van show-film onweerstaanbaar te bekoren. De film duurt eventjes drie uren: enkele langdradigheden hebben daar voor zeker schuld aan. Onder de voortreffelijke vertolkers dienen vermeld: William Powell in de rol van den grooten Ziegfeld, Myrna Loy in de rol van Billie Burke, Frank Morgan in de gemoedelijk-sympathieke rol van Billings. De nieuwe «ster» welke den Metro-Goldwyn-Mayer in deze film lanceert, Louise Rainer in de rol van Anna Held, heeft een zeer slauwen schijn.

«De Groote Ziegfeld» boeit ons meer als feestelijk schouwspel dan als romancerende van een levensbiografie. Allah zij geloofd omdat Ziegfeld dit filmspektakel nooit heeft kunnen zien: hij zou immers de ontgoochelende ervaring hebben opgedaan dat zijn groote vijand — het filmspektakel — het pleit gewonnen heeft tegen de ietwat grove, misen-scène van de toneelrevue.

Het leven van den Franschen missionaris, Pater de Foucauld, werd door Léon Poirier op voortreffelijke wijze verfilmd. De prent bestaat uit twee zeer verscheiden deelen: het eerste deel beschrijft de losbandige jeugd van den toekomstigen eremijt die in de politieke en sociale atmosfeer van het einde der negentiende eeuw slechts een geestdoozend materialisme meent te zien en dienengevolge tot inkeer komt en als missionaris naar Noord-Afrika vertrekt, want sinds zijn eerste verblijf in Algerië, als officier van het leger, hoort hij den onweersstaanbare legeroep der zoogenaamde vergeestelikeerde stilt der woestijn. Het tweede deel der film hangt een zeer boeiend en expressief beeld op van Foucauld's verblijf in de woestijn en van zijn pathetischen dood.

Het mag wel zonderling heeten dat deze vername katholieke film weinig belang heeft aan de zuiver geestelijke kracht der religiositeit; Poirier's film vermet zich inderdaad graag in de Fransche koloniale aangelegenheden, waarvan de heroïsche betekenissen ons weinig stichtend wil voorkomen. De koloniale geboden van generaal Lapeyrère worden achtig een al te luide werklank in deze prent. En de werklank is in dit verband synoniem van wan-kland.

De wijze waarop de cineast de vooroorlogische periode synthetiseert, kenmerkt het onvervalste natuurendanks de tooneelen waarin de Fransche administratie onder vuur wordt genomen. Het optreden van verscheiden persoonlijkheid van dit tijdperk, w. o. Jaurès, Gouraud en Aurélien Scholl, is in dit verband weliswaar niet geheel gerechtvaardigd, maar de eenzijdige goedkoop ironische bedoelingen van den auteur te verduidelijken.

De twee onderscheiden deelen der film zijn uiterst ongelijk, onevenwichtig, sluiten elkaar volledig uit. De beelding van het tweede deel — tooneelen in Zuid-Algerië en Palestina — is veruit het belangrijkste en levendigste gedeelte der film. De hoofdrollen worden vertolkt door Jean Yvonne (Charles de Foucauld), Pierre de Guingard (generaal Lapeyrère) en Alice Tissot in de rol van een «bourgeoise» van het tijdperk.

te Denham

De fascinerende vamp, Marlene Dietrich, is haar bezeten schepper, Josef von Sternberg, achterna gereisd. Op dit oogenblik is Marlene werkzaam in de Engelse filmstudio's te Denham, waar zij optreedt in de film «Knight without armour» onder spelleiding van den Belgischen cineast Jacques Feyder, terwijl de groote bezieler van de donkere vamp van weleer, Josef von Sternberg, in haar onmiddellijke omgeving aan een nieuw filmwerk werkt, evenwel zonder de medewerking van zijn betreurd idool. Zoodra Marlene Dietrich de film van Feyder heeft beëindigd, gaat zij terug naar Hollywood om in een nieuwe Lubitch-film de hoofdrol te vertolken. Over haar verblijf in de studio's van Denham werden reeds heel wat indrukken vertolkt in de filmpers.

Zooda's in de oogenblikken van het opnemen voor de lens de film-Dietrich verbeeldt, zoo speelt zij in het werkelijke leven, als zij zich omringd weet door nieuwsgierige blikken, die eik naar haar bezingron opvangen, de filmster. Ook deze techniek beheerscht zij volkomen. Zij verstaat het om zich te omringen met de begoocheling, die uitgaat van haar waaiende struisveren, exotische parfums, gelakte vingerspitsen en een raadselachtigen blik. Ze speelt in perfectie de koele, ongenaakbare vrouw, die haar vriendelijkheid bewijst als een vorstin. Zij verkast opschudding waar zij verschijnt; als zij in het West-End naar een première gaat, moet de politie er aan te pas komen om ruim baan voor haar te maken.

Haar particuliere leven houdt zij geheel voor zich. Ze loopt er niet mee te koop; dit is verboden terrein. Overigens heeft zij genoeg zin voor humor om haar ster-dom niet al te ernstig op te vatten. Het is haar vak om ster te zijn: volu tout! En dat kent zij als weinig anderen.

Het levende raadsel — Marlene Dietrich — wordt opgelost als men haar werkzaam ziet voor de camera: haar belichting bestudeerend, hare houding instellend op den lichtval, in gekoncentreerde techniek beeldend, haar «type», de gefiniceerde, fatale vrouw met de doffe stem en den raadselachtigen oogopslag.

De Dietrich, zooda's wij — het publiek — die kennen, bestaat niet in werkelijkheid. Het is een fotografische schepping! Het is een persoonlijkheid, opgebouwd uit de fantasie van een genialen regisseur, de kunstgrepen van een buitengewoon vakman, die een intelligente actrice vond om zijn aanwijzingen op te volgen en mee te helpen een figuur te creëren, die een eigen leven in de films leidt en nimmer uit den celluloid-band stapt om tot vleesch en bloed te worden. De lessen, die zij ontving heeft Dietrich nooit vergeeten; zij erkent het, ze is meester van haar techniek. Maar als zij den naam noemt van hem, die haar haar vak leerde beheerschen, dan klinkt meer in haar stem dan bewondering en waardering. «Wat een leermeester!» zett zij met verstild ernst: «Josef von Sternberg!»

Haar tegenspeler in de nieuwe film van Jacques Feyder, Robert Donat, de hoofdvertolker van de René Clair-film «Spook te Koop», komt haar afhalen om mee te gaan naar het «set», dat een kilometer of wat verder in de vrije natuur is opgesteld: een Russisch dorp compleet met bedelaars, kozakkenpaardjes en zigeuners. Arm in arm verdwijnen zij door den langen corridor. En terwijl hij tracht zijn ernst en een houding te bewaren, voert zij malle fratsen uit, loopt met kromme beenen als een huaar, duwt hem de benen nuss in den neus, die te voren rijklijk met parfum is bespoten.

De raadselachtige Dietrich? Een werking van licht en schaduw.

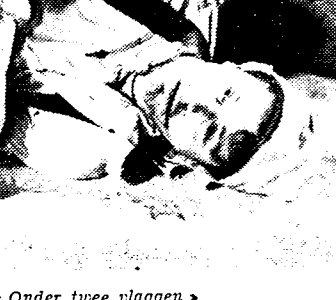
De jongste foto van MARLENE DIETRICH

leven in de films leidt en nimmer uit den celluloid-band stapt om tot vleesch en bloed te worden. De lessen, die zij ontving heeft Dietrich nooit vergeeten; zij erkent het, ze is meester van haar techniek. Maar als zij den naam noemt van hem, die haar haar vak leerde beheerschen, dan klinkt meer in haar stem dan bewondering en waardering. «Wat een leermeester!» zett zij met verstild ernst: «Josef von Sternberg!»

ACHTER DE SCHIJNWERPERS

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Ronald Colman in «Onder twee vlaggen»

BETTE DAVIS IN HET JURIDISCH HARNAS

Bette Davis... die «stoutte jonge dame», zooda's een Londensch advocaat haar de vorige week voor het gerecht heeft genoemd, staat daar haar proces in het middelpunt van de belangstelling. Zij heeft een langdurig Amerikaansch kontrakt met Warner Bros. In het voor de filmaanschaap gunstigste geval is de looptijd van de overeenkomst zelfs tot in 1942. De stoutte Bette nu heeft getracht aan de zeer straffe bepalingen van dit kontrakt te ontkomen door van Amerika naar Engeland over te varen en hier, tusschen de bedrijven door, een film te maken voor een andere maatschappij. Daar heeft Warner Bros een stokje voor willen steken. De maatschappij heeft van het gerecht uitspraak verlangd, dat Bette zonder haar toestemming in Engeland niet voor anderen mag optreden.

Bette liet haar advocaat verklaren, dat zij zich door dit kontrakt «met lichaam en ziel» verkocht gevoelde en dat het eigenlijk een soort «slavernij» was.

Maar dan is het toch een slavin aan gouden ketenen!», antwoordde de raadsman van Warner Bros. «Miss Bette Davis», krijgt een groot salaris! Het kan onder de bepalingen van dit kontrakt zelfs stijgen tot 600 pond per week! Als men mij morgen zulk een «slavernij» zou aanbieden, mijne heeren rechtsheren, dan zou ik er ernstig over denken deze aan te nemen!»

Zoo is er over en weer een paar dagen met hardnekkigheid gevochten. Bette Davis kwam intusschen op de voorpagina van alle kranten. Haar publiek: was enorm. De kranten schrokken zelfs aandacht aan het feit, dat zij driemaal in hetzelfde kostuum «voetlichtparade» verscheen. Dat schijnt iets heel ongewoons te zijn voor zulke dure film-«slaven». Het eind van het lied is geweest, dat Bette ongelijk heeft gekregen.

Maar zij geeft natuurlijk de zaak niet gewonnen. Hooger beroep is

reeds aangeeteekend. Intusschen is Warner Bros wel zoo verstandig een paar films van haar in de circulatie te brengen. Ik weet natuurlijk niet of het afgesproken werk was maar als een publiciteitschef op het idee van dit proces is gekomen, dan is die man haas: nog meer waard dan het lieve gezicht van de snoezige Bette...

Yvonne als pater Foucauld in «De roep der stilte»

»Synchrone»

Het te Brussel verschijnend Franschtalig filmtijdschrift «Synchrone», heeft zoopas zijn nieuwen jaargang uitgegeven. Wij hebben reeds vroeger de aandacht gevestigd op «Synchrone», dat in de eerste plaats aangewezen is op de bioskoop-exploitanten, die er nuttige gegevens en beoordelingen van de nieuwe films in aantreffen. «Synchrone» publiceert echter ook af en toe een Nederlandsche bijdrage betreffende filmangelegenheden; het zijn hoofdzakelijk deze bijdragen die onze belangstelling gaande maken, omdat zij minder over het bedrijfsleven der film handelaren, en aan den anderen kant van meer algemeen aard zijn.

Zoo treffen wij in het Novembernummer een bijdrage aan van onzen konfrater Joris De Maeght, getiteld «De cinegraphische opvoeding van het publiek». In deze merkwaardige bijdrage handelt steller in het bijzonder over de programmaboekjes die in de kinema-zaalen verkocht worden. Wijzelf hebben reeds eerder de louter publicitaire wijze waarop vermelde programmaboekjes worden opgesteld, derwijze namelijk, dat de bioskoopbezoeker in zijn programmaboekje alleen te lezen krijgt wat de heeren der publiciteit over de eerstvolgende film te vertellen hebben, maar w. enkele ronkende, sensatie-nieuwtjes over de vedette die de volgende week op bezoek komt, enz.

Met genoegen onderschrijven wij onderstaande opmerkingen van onzen konfrater en koesteren de hoop dat de daarin vervatte wenken goed gekort zullen vinden bij onze bioskoopbestuurders.

Ik ben ervan overtuigd dat de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

grafische scholing van het publiek. Ook daartoe kan de keuze van de films meehelpen. Maar er bestaan ook kleinere middelen, die geen groote inspanning vragen en misschien juist daarom zoo gemakkelijk over het hoofd worden gezien.

Een van die middelen vormt 't programmaboekje dat de ouwevre aan den binnentredenden toeschouwer verkoopt. Dit programmaboekje is, in de meeste gevallen en zelfs in groote cinema's, niet wat het moet zijn. Het bevat niet de elementen, die de cinemaganger gerechtigd is er in aan te treffen en die zijn cinegraphische opleiding in de hand zouden kunnen werken.

Naar mijn oordeel zouden de programmaboekjes moeten bevatten de juiste titels van de films in de taal van het publiek waartoe de exploitant zich richt; de oorspronkelijke titels van de prenten; het land van herkomst, de naam van de productiefirma en het jaar van vervaardiging; de namen en bevoegdheden van alle technische en artistieke medewerkers: regisseur, scenarist, toondichter, decorateur, monteur, enz.; roman of toneelschrift waaraan het scenario ontleend werd; de vertolkers met aanduiding van de gespeelde rol; desgevallend de namen van degenen die medewerkten aan de nasynchronisatie. Verder kunnen hier al andere technische en artistieke bijzonderheden aan toegevoerd die op de vertoonde films staan. Een korte inhoud van het scenario kan geen kwaad. Buitendien is het gereedschap onmogelijk te zorgen van korte, maar ernstige biografie van de voornaamste medewerkers: regisseur, vedetten, enz., — terwijl een verwijzing naar de plaats die zij werkelijk bekleeden in het studio-bedrijf door menigen op prijs zou worden gesteld.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

Maar iets waaraan geen enkel exploitant zich zou mogen onttrekken, dat is de zedelijke verplichting die op hen rust en op grond waarvan hij heeft bij te dragen tot de cinematografie een artistieke en culturele, dus een zedelijke functie in de samenleving heeft te vervullen. Zelfs de kleine cinema kan dit, door de keus van haar programma's erop te richten.

